

Udskriftsdato: 15. december 2025

KEN nr 9771 af 28/10/2010 (Historisk)

Risiko ved forflytning af en person ved forkert brug af helsejl - Ophævelse af rådgiverpåbud

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: Arbejds miljøklagenævnet, j.nr. 5900009-10
og 5900010-10

Risiko ved forflytning af en person ved forkert brug af helsejl - Ophævelse af rådgiverpåbud

Resumé

Ved et tilsyn konstaterede Arbejdstilsynet, at to ansatte foretog løft af en sengeliggende person ved brug af helsejl. Personen vejede ca. 85 kg, og de ansatte løftede den øverste del af kroppen, så helsejlet kunne komme ind under personen. Løftet foregik med foroverbøjet ryg og vrid i ryggen.

Arbejdstilsynet gav derfor virksomheden påbud om at forhindre risikoen for fysisk overbelastning ved arbejdet, samt påbud om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver.

Arbejdsmiljøklagenævnet var enig i, at virksomheden skulle have påbud om at forhindre risikoen for fysisk overbelastning ved pålægning og aftagning af sejl, men fandt ikke, at der var grundlag for at give virksomheden påbud om at bruge en autoriseret arbejdsmiljørådgiver til at efterkomme påbuddet.

Nævnet fandt, at arbejdet med pålægning og aftagning af sejl ikke blev udført sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, når to ansatte foretog løftet med en rækkeafstand op til $\frac{3}{4}$ arms afstand, og løftet foregik med foroverbøjet ryg og vrid i ryggen, da der herved var en risiko for fysisk overbelastning.

Nævnet lagde vægt på, at personen vejede 85 kg, og at der skete løft af hele den øverste del af personen, hvorved hver ansat efter Arbejdstilsynets beregning løftede cirka 28,9 kg. Ved løft af denne type er der tale om et tungt enkeltløft.

Nævnet fandt ikke, at der var grundlag for at give et rådgiverpåbud, da arbejdet systematisk og rutinemæssigt blev udført med et sejl som hjælpemiddel, og at dette kunne anvendes på en anden måde.

Arbejdsmiljøklagenævnet har på møde den 26. oktober 2010 behandlet [navn udeladt]s klage på vegne af virksomheden [navn udeladt] over Arbejdstilsynets afgørelse af 19. oktober 2009. Arbejdstilsynet gav virksomheden påbud om, dels at forhindre risikoen for fysisk overbelastning i forbindelse med pålægning og aftagning af sejl, dels at bruge autoriseret arbejdsmiljørådgiver til at efterkomme påbuddet.

Nævnet traf følgende

A F G Ø R E L S E

Arbejdsmiljøklagenævnet er enig med Arbejdstilsynet i, at [navn udeladt] skal have påbud om at forhindre risikoen for fysisk overbelastning i forbindelse med pålægning og aftagning af sejl.

Arbejdsmiljøklagenævnet er ikke enig med Arbejdstilsynet i, at virksomheden skal bruge en autoriseret arbejdsmiljørådgiver til at efterkomme påbuddet.

Nævnets afgørelse skal efterkommes senest den 1. februar 2011.

Arbejdsmiljøklagenævnet fastholder således Arbejdstilsynets afgørelse af 19. oktober 2009 for så vidt angår forflytning.

Arbejdsmiljøklagenævnet ophæver således Arbejdstilsynets afgørelse af 19. oktober 2009 for så vidt angår brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver.

B E G R U N D E L S E

Vedrørende forflytning

Arbejdsmiljøklagenævnet finder, at arbejdet med pålægning og aftagning af sejl ikke udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, når to ansatte foretager et løft af en sengeliggende beboer, når løftet foregår med foroverbøjet ryg og et mindre vrid i ryggen, med en rækkeafstand op til trekvart arms afstand, hvorved der foreligger en risiko for fysisk overbelastning.

Klagenævnet lægger vægt på, at beboeren vejer 85 kilo, og at der sker løft af hele den øverste del af personen, så sejlet kan placeres korrekt, hvorved hver ansat ifølge Arbejdstilsynets beregning løfter cirka 28,9 kilo.

Klagenævnet finder således, at der er tale om et tungt enkeltløft, som betragtes som sundhedsskadelig.

Klagenævnet lægger endvidere vægt på, at der er tale om en unødigt belastning, da pålægning og aftagning af sejl vil kunne foretages på en mindre belastende måde.

[Navn udeladt] anfører bl.a. i klagen, at det pågældende løft ikke er sundhedsskadeligt. [navn udeladt] begrundet dette med følgende:

- at sengen på plejecentret er højdeindstillelig og indstillet i den optimale højde
- at der ikke er tale om statisk arbejde
- at beboeren hverken er lam eller bevidstløs og derfor selv kunne hjælpe til.

Hertil skal nævnet henvise til, at det er Arbejdstilsynets observationer og beskrivelser, som lægges til grund for vurderingen af, om der er grundlag for at give påbud.

Klagenævnet finder således, at uanset om sengen var indstillet optimalt, observerede Arbejdstilsynet, at løftet skete med foroverbøjet ryg med et mindre vrid i ryggen. Desuden oplyser Arbejdstilsynet, at beboeren ikke arbejdede aktivt med under forflytningen og heller ikke blev orienteret på en måde, der indbød til aktiv medvirken.

Vedrørende spørgsmålet om der blev arbejdet statisk, er nævnet enig med [navn udeladt] i, at der ikke blev arbejdet statisk, fordi de ansatte i forbindelse med løftet alene kortvarigt holdt beboeren oppe, imens de trak sejlet ind under personen. Nævnet finder ikke, at dette forhold alene kan føre til et andet resultat.

Desuden anfører [navn udeladt], at belastningen af de ansatte tidsmæssigt er ganske kortvarig (fra 15 sekunder til max 1 minut).

Nævnet finder ikke, at dette kan føre til en anden afgørelse, idet løft af personer oftest vil være af kort varighed, og at der også i disse situationer kan være risiko for overbelastning og tilskadekomst af de ansatte, der foretager løftet. Det forhold, at løftet er kortvarigt, kan således ikke i sig selv medføre, at løftet foregår på en sikkerheds- og sundhedsmæssig forsvarlig måde.

Til det af klager anførte om, at Arbejdstilsynet ikke har forholdt sig til, hvor ofte tilsvarende arbejdsopgaver foregår, eller hvor lang tid, der går mellem de enkelte forflytninger, skal nævnet henvise til, at Arbejdstilsynet under besøget fik oplyst, at lignende forflytninger finder sted ofte og er en del af det sædvanlige arbejde for de ansatte.

Klagenævnet finder på grundlag af disse oplysninger, at der ikke er tale om enkeltstående eller sjældent forekommende opgaver, men at opgaver med forflytning af personer er så stor en del af de ansattes arbejde, at der på baggrund af Arbejdstilsynets observeringer er grundlag for at give et påbud.

Vedrørende brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver

Det er en forudsætning for at kunne give et påbud om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver, at der forudgående er givet et påbud eller truffet en afgørelse om en overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen.

Efter § 6, i bekendtgørelse om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver skal arbejdsgiveren bruge autoriseret arbejdsmiljørådgiver, når Arbejdstilsynet ved en afgørelse konstaterer en overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen om et komplekst og alvorligt arbejdsmiljøproblem, der indebærer risiko for sikkerhed og sundhed, og som er angivet i kapitel 3.

Der er tale om komplekse og alvorlige arbejdsmiljøproblemer, hvis forflytning af personer ikke systematisk eller rutinemæssigt foregår ved hjælp af egnede tekniske hjælpemidler. Det fremgår af § 11 i samme bekendtgørelse.

Der er i denne sag givet påbud om, at måden, hvorpå de ansatte håndterer løft og forflytning af en person ved brug af sejl, ikke opfylder kravene om, at arbejdet skal udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Arbejdsmiljøklagenævnet finder herved ikke, at der er grundlag for at give virksomheden påbud om at bruge autoriseret arbejdsmiljørådgiver i henhold til § 11, da arbejdet med forflytning af en sengeliggende beboer blev udført ved anvendelse af et sejl, som ville kunne anvendes på en mindre belastende måde.

Nævnet finder således ikke, at arbejdet systematisk og rutinemæssigt udføres uden brug af hjælpemidler, men at hjælpemidlet kunne anvendes på en anden måde.

REGLER

Ved afgørelsen har Arbejdsmiljøklagenævnet anvendt disse regler:

Om arbejdets udførelse og manuel håndtering

- § 38, stk. 1, i lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 268 af 18. marts 2005
- § 17, i bekendtgørelse nr. 559 af 17. juni 2004 om arbejdes udførelse
- § 3, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1164 af 16. december 1992 om manuel håndtering.

Om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver

- § 6, og § 11, i bekendtgørelse nr. 259 af 20. marts 2007 om brug af autoriserede arbejdsmiljørådgivere.

Om Arbejdstilsynets hjemmel til at give påbud om arbejdets udførelse

- § 77, stk. 1, i lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 268 af 18. marts 2005 med de ændringer, der følger af lov nr. 1395 af 27. december 2008.

Om Arbejdstilsynet hjemmel til at give påbud om autoriseret arbejdsmiljørådgiver

- § 77a, stk. 1, i lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 268 af 18. marts 2005 med de ændringer der følger af lov nr. 175 af 27. februar 2007 og lov nr. 1395 af 27. december 2008.

Afgørelsens retlige grundlag kan læses på de følgende sider.

OPLYSNINGERNE I SAGEN

Sagen er afgjort på grundlag af de dokumenter, som klagenævnet har modtaget fra Arbejdstilsynet, samt brev af 26. januar 2010 fra [navn udeladt].

På klagenævnets vegne

[navn udeladt]

fuldmægtig

Kopi til:

[Adressat udeladt]

[Adressat udeladt]

Arbejdstilsynet

Regler

Lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 268 af 18. marts 2005 med de ændringer der følger af lov nr. 175 af 27. februar 2007 og lov nr. 1395 af 27. december 2008

.....

Kapitel 5

Arbejdets udførelse

§ 38. Arbejdet skal planlægges, tilrettelægges og udføres således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt.

Stk. 2. Anerkendte normer eller standarder, som har sikkerheds- eller sundhedsmæssig betydning, skal følges.

...

§ 77. Arbejdstilsynet kan træffe afgørelse om forhold, der strider mod loven eller mod regler eller afgørelser i medfør af loven, og kan herunder påbyde, at forholdene bringes i orden straks eller inden en frist.

...

§ 77a. Arbejdstilsynet kan påbyde, at modtageren af påbud eller andre afgørelser om overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen skal indhente bistand fra en autoriseret arbejdsmiljørådgiver, bl.a. med henblik på, at det forebyggende arbejdsmiljøarbejde i virksomheden styrkes.

Stk. 2. Beskæftigelsesministeren fastsætter nærmere regler om rådgivningspåbuddets indhold, omfang og varighed og de nærmere vilkår herfor.

...

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 559 af 17. juni 2004 om arbejdets udførelse

.....

Kapitel 3 Arbejdets udførelse

.....

Særlige krav

.....

§ 17. Unødige fysiske belastninger samt uhensigtsmæssige arbejdsstillinger eller bevægelser skal undgås. Belastningen under arbejdet skal derfor være så lille, som det er rimeligt under hensyntagen til den tekniske udvikling, og fastsatte grænser skal overholdes.

.....

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 1164 af 16. december 1992 om manuel håndtering

.....

Kapitel 2 Arbejdets udførelse

§ 3. Arbejde med manuel håndtering skal planlægges, tilrettelægges og udføres således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt.

Stk. 2.

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 259 af 20. marts 2007 om brug af autoriserede arbejdsmiljørådgivere

.....

Kapitel 2 Påbud om brug af autoriserede arbejdsmiljørådgivere

§ 6. Arbejdsgiveren skal efterkomme påbud om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver, når Arbejdstilsynet afgiver en eller flere afgørelser om overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen om et eller flere komplekse og alvorlige arbejdsmiljøproblemer, der indebærer risiko for sikkerhed og sundhed og som angivet i kapitel 3, når overtrædelserne er

- 1) konstateret ved et enkeltstående tilsyn eller ved et tilsynsforløb bestående af screening og et deraf efterfølgende tilsyn, og
- 2) konstateret ved tilsyn med arbejde tilknyttet én produktionsenhed.

Stk. 2. Der afgives ikke påbud efter stk. 1, hvis arbejdsgiveren inden for det seneste år har løst et identisk arbejdsmiljøproblem på samme arbejdssted, og løsningen umiddelbart kan overføres.

.....

Kapitel 3

Komplekse og alvorlige overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen

.....

§ 11. Manuelle løft og forflytning af personer, hvor dette ikke systematisk eller rutinemæssigt foregår ved hjælp af egnede tekniske hjælpemidler.

.....